

2. monitorovací zpráva

15. května 2013

Jan Koucký a Radim Ryška

PROJEKT REFLEX 2013

Zaměstnatelnost a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu a hodnocení získaného vysokoškolského vzdělání

Úvod

Druhá monitorovací zpráva je zpracována po prvním výpisu z databáze šetření, kdy jsou poprvé známy informace o počtech vyplněných dotazníků po jednotlivých vysokých školách a jejich fakultách. Dosud bylo sebráno 12 519 dotazníků, což představuje velice slibný základ pro další etapu šetření, kdy budou rozesílány upomínky těm absolventům, kteří dotazník nevyplnili nebo jej vyplnili jen zčásti. Některé vysoké školy do dnešního dne ještě neoslovily své absolventy ani poprvé, což představuje další významný potenciál pro další nárůst počtu získaných odpovědí od respondentů.

Monitorovací zprávy budou vždy obsahovat stručnou informaci o projektu REFLEX, aby i ten, ke komu se dostanou nahodile, získal alespoň základní představu o podobě projektu a jeho realizaci. Doplňovány podle aktuálního stavu šetření pak budou především části „Dosavadní průběh šetření“ včetně tabulky o počtech vyplněných dotazníků od absolventů ze zapojených škol a „Další etapa šetření“.

ZÁKLADNÍ INFORMACE A KONTEXT

V této části jsou opakovaně uvedeny jen základní informace a kontext projektu REFLEX 2013; podrobněji jsou uvedeny již v první monitorovací zprávě na stránce projektu [REFLEX 2013](#).

Projekt REFLEX 2013 navazuje na významné mezinárodní projekty, které byly v oblasti výzkumu uplatnění absolventů vysokých škol v ČR již realizovány (CHEERS ve 12 evropských zemích včetně ČR v letech 1997-2000; REFLEX v 15 evropských zemích včetně ČR a v Japonsku v letech 2004-2007). V různých částech světa postupně probíhají další projekty, národní i mezinárodní, a znalosti o oblasti přechodu a uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce se tak dále rozvíjejí. U nás k tomu přispěl i projekt navazující na mezinárodní projekt realizovaný v roce 2010 s názvem REFLEX 2010. Oblast uplatnění absolventů se stává velice důležitou také z celoevropského hlediska, a proto se připravuje zahájení případové studie k realizaci významného evropského projektu EUROGRADUATE.

Hlavním řešitelem a koordinátorem projektu „REFLEX 2013: Zaměstnatelnost a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu a hodnocení získaného vysokoškolského vzdělání“ je stejně jako v letech 2006 a 2010 Středisko vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

(SVP PedF UK). A právě ze zkušeností získaných díky zapojení do mezinárodních projektů a z dlouhodobé spolupráce SVP PedF UK s nejlepšími zahraničními pracovišti tento projekt vychází.

CÍLE PROJEKTU REFLEX 2013

Cílem projektu je přispět k dlouhodobě rozvíjeným znalostem o zaměstnatelnosti a uplatnění absolventů vysokých škol, o jejich přechodu ze vzdělávání na pracovní trh a hodnocení získaného vysokoškolského vzdělání, k vytváření takto zaměřené databáze poznatků a informací a k jejich následným analýzám. Důležitým cílem je také poskytnout samotným vysokým školám srovnatelná data o jejich absolventech a umožnit jim tak provádět vlastní analýzy s přímou vazbou na konkrétní potřeby vysokých škol, na jejich výroční zprávy, dlouhodobé záměry apod. Výsledky šetření REFLEX 2013 budou navíc zapojeny do širšího programu „Co dělají absolventi“, jenž přinese informace budoucím zájemcům o vysokoškolské studium a může tak ovlivnit jejich volbu vysokoškolského studia.

METODOLOGIE A HLAVNÍ NÁSTROJE ŠETŘENÍ

Zaměstnatelnost a uplatnění absolventů patří mezi významné charakteristiky (ukazatele) kvality a relevance vzdělávací činnosti vysokých škol. Promítají se do nich nejen kvantitativní (počty absolventů) a strukturální (vystudované obory) charakteristiky vývoje vysokého školství, ale především kvalitativní a obsahové aspekty (znalosti, dovednosti, kompetence a celkový profil absolventa). Cílem projektu REFLEX 2013 je proto zjišťovat a analyzovat nejen obvyklé údaje o ekonomické aktivitě a pozicích absolventů na pracovním trhu, o jejich povoláních a platech, ale také o znalostech, dovednostech a kompetencích, které absolventi na vysoké škole získali (a to ve srovnání s těmi, které jsou od nich na trhu práce požadovány).

Šetření realizované v rámci projektu REFLEX 2013 se týká dvou cílových skupin. Hlavní skupinou jsou absolventi bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů (v mezinárodní klasifikaci programů ISCED 5A a 6) na veřejných, státních i soukromých vysokých školách za posledních pět let (tedy absolventi z let 2008-2012). Druhou cílovou skupinou jsou pak zaměstnavatelé těchto absolventů.

Absolventi obdrží od vedení vysoké školy, kterou absolvovali, dopis nebo e-mail vyzývající je k účasti v projektu společně s kódem pro vstup do internetového dotazníku. Po přihlášení vyplní anonymně asi půlhodinový dotazník přímo na webu. Absolventi současně přepošlou svým zaměstnavatelům (vedoucím, personalistům) žádost o vyplnění krátkého dotazníku (5-10 minut), který bude také na webu.

Hlavním nástrojem empirického šetření v projektu REFLEX 2013 pro získání informací o zaměstnatelnosti a uplatnění absolventů na pracovním trhu a hodnocení získaného vysokoškolského vzdělání je dotazník, který je do určité míry srovnatelný s dotazníky z obou mezinárodních šetření CHEERS 1998 a REFLEX 2006 a ve značné míře srovnatelný s dotazníkem projektu REFLEX 2010. Ke zjišťování důležitých informací přispěje rovněž nový dotazník pro zaměstnavatele (používaný již také v některých dalších zemích).

V roce 1998 se v rámci projektu CHEERS vrátilo vyplněné dotazníky od více než 3 tisíc absolventů vysokých škol, v roce 2006 se při řešení projektu REFLEX podařilo získat odpovědi od téměř 7 tisíc absolventů a v roce 2010 pak v rámci projektu REFLEX 2010 přes 8 a půl tisíce odpovědí. Cílem projektu REFLEX 2013 je získat odpovědi od alespoň 20 tisíc absolventů. Současně probíhající šetření zaměstnavatelů je třeba považovat za pilotní, přesto lze předpokládat získání alespoň jednoho tisíce odpovědí.

Dotazník pro absolventy sestává z deseti hlavních částí: absolvovaná vysokoškolská studia, vzdělání před vysokou školou a praxe během studia, hodnocení vysokoškolského studia, přechod ze školy do praxe, první zaměstnání, profesní historie a současná situace, nezaměstnanost, současná práce, kompetence (znalosti, dovednosti, schopnosti a způsobilosti), osobní údaje.

DOSAVADNÍ PRŮBĚH REALIZACE PROJEKTU

Realizace projektu REFLEX 2013 byla zahájena již na počátku roku 2013, kdy byl rozeslán dopis náměstka ministra, kterým v polovině ledna oslovil vysoké školy a vyzval je k účasti v projektu REFLEX 2013. Na základě tohoto dopisu se vysoké školy začaly hlásit většinou přímo řešiteli projektu; zájem o účast v projektu byl přitom ještě vyšší než v roce 2010. Do projektu se zapojilo celkem 40 vysokých škol, z toho 21 veřejných (z VVŠ se do projektu nepřihlásila pouze VŠP Jihlava a tři umělecké vysoké školy; VŠTE České Budějovice se po původním souhlasu rozhodla projektu nezúčastnit), 1 státní a 18 soukromých vysokých škol (viz tabulka se seznamem škol zapojených do projektu).

SVP PedF UK pak kontaktním osobám rozeslalo 14. února první dopis, který obsahoval základní informace o projektu a o způsobu spolupráce a také první verzi metodiky realizace projektu a návrh dotazníku, které SVP PedF UK mezitím připravilo. Část škol využila nabízené možnosti a ve stanoveném termínu připomínkovala první verzi metodiky i dotazníku. Po zpracování došlých připomínek z vysokých škol byla vytvořena nová verze dotazníku a metodiky. Následně byl naprogramován dotazník a otestována jeho funkčnost. Většina škol zvládla do poloviny března (některé o něco později) poslat informace o počtech dostupných e-mailových adres použitelných pro oslovení absolventů. Na základě této informace SVP PedF UK poslalo školám informaci o velikosti cílového vzorku (tedy počty vyplněných dotazníků, které by měly být od absolventů každé školy sebrány) a doporučené počty absolventů, které by bylo vhodné oslovit ještě poštou v případě, že počty e-mailových adres nebyly dostatečné.

Dotazník byl podle metodiky funkční k 16. dubnu a vysoké školy začaly rozesílat absolventům iniciační dopisy (pozvánky absolventům k účasti v projektu). Každý oslovený absolvent tak dostal e-mailem link na dotazník a vlastní kód pro přihlášení. Agentura spolupracující technicky na sběru dat tak od 16. 4. začala zaznamenávat první přístupy do dotazníku. Během prvního týdne musela agentura řešit dva technické problémy. První se objevil druhý den šetření a jednalo se o potíže se zápisem do databázi, druhý problém byl způsoben o týden později v důsledku výpadku elektrické energie. Oba bohužel způsobily zpomalení chodu dotazníku. Na přihlašovací stránce dotazníku na to byli absolventi upozorněni se žádostí, aby se znovu přihlásili později. Agentura se postarala o co nejrychlejší odstranění potíží.

K 13. květnu byl proveden výpis z databáze a vysokým školám byly poslány kódy, které již absolventi použili při vyplňování dotazníku. Nepoužité kódy budou využity k upomínce absolventů s novou žádostí o vyplnění dotazníku. Podle výpisu z databáze bylo k 13. 5. evidováno 12 519 úplně vyplněných dotazníků. Rychlost naplňování databáze odpovídá předpokladům. Několik vysokých škol však ještě nerozeslalo ani první iniciační dopisy. Podle dosavadních zjištění je nejčastějším důvodem ne zcela uspokojivá komunikace s IT oddělením vysoké školy; vysoké školy však usilují o nápravu a rychlé rozeslání iniciačních dopisů absolventům.

DALŠÍ ETAPA ŘEŠENÍ

Vysoké školy na základě získaných přehledů dosud použitých kódů při vyplňování dotazníků obešlou znovu absolventy, kteří dotazník zatím nevyplnili, a opětovně je požádají, aby tak učinili. Podle skutečného počtu získaných vyplněných dotazníků v jednotlivých sledovaných kategoriích (rok absolvování, fakulta, typ studia) budou absolventi v průběhu následujícího měsíce a půl výběrově oslovováni s žádostí o vyplnění dotazníku. Cílem je přitom dosáhnout předpokládaného počtu získaných a vyplněných dotazníků ve všech sledovaných kategoriích.

PŘÍLOHA: DOSAVADNÍ POČTY VYPLNĚNÝCH DOTAZNÍKŮ

	Vysoká škola	Počet vyplněných dotazníků k 13. 5. 2013
Věřejné vysoké školy	Univerzita Karlova v Praze	2 588
	Jihočeská univerzita České Budějovice	962
	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí n. L.	572
	Masarykova univerzita v Brně	1 397
	Univerzita Palackého v Olomouci	693
	Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	233
	Ostravská univerzita v Ostravě	
	Univerzita Hradec Králové	
	Slezská univerzita v Opavě	475
	České vysoké učení technické v Praze	253
	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	
	Západočeská univerzita v Plzni	1 023
	Technická univerzita v Liberci	269
	Univerzita Pardubice	540
	Vysoké učení technické v Brně	
	VŠ báňská - TU Ostrava	
	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	896
	Vysoká škola ekonomická v Praze	1 365
	Česká zemědělská univerzita v Praze	
	Mendelova univerzita v Brně	
Akademie múzických umění v Praze		
státní VŠ	Univerzita obrany	94
Soukromé vysoké školy	Bankovní institut	37
	Vysoká škola hotelová v Praze	
	Vysoká škola finanční a správní	103
	Vysoká škola Karlovy Vary	81
	ŠKODA AUTO a.s. Vysoká škola	48
	VŠ manažerské informatiky a ekonomiky	65
	VŠ evropských a regionálních studií	50
	Vysoká škola obchodní v Praze	99
	VŠ TV a sportu Palestra	
	Vysoká škola logistiky	30
	BIBS, a.s.	78
	AKADEMIE STING	36
	Univerzita Jana Amose Komenského	384
	Anglo-americká vysoká škola	4
	Západomoravská vysoká škola Třebíč	100
	Moravská vysoká škola Olomouc	
	Vysoká škola sociálně správní, Havířov	44
	Evropský polytechnický institut, s.r.o. Kunovice	
		Celkem